

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานพัสดุ งานการเงินและบัญชี เป็นการดำเนินการให้ได้มาซึ่งวัสดุอุปกรณ์ และเงิน เพื่อสนับสนุนการบริหารงานด้านอื่นๆ นับเป็นงานที่มีความสำคัญ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต้องเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างมาก เพราะวิธีดำเนินการต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ดังนั้น การบริหารงานพัสดุ การเงินและบัญชिनับว่าเป็นความสำคัญยิ่งต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ดังปรากฏในมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารการจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐาน และความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 6)

การบริหารงานโรงเรียน นอกจากการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปแล้ว การบริหารงานด้านงบประมาณในส่วนที่เป็นงานพัสดุ การเงินและบัญชี นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะว่าเป็นงานที่สนับสนุนให้การบริหารงานด้านอื่นๆ ประสบผลสำเร็จเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น การที่จะทำให้งานต่างๆ ดำเนินไปด้วยความสะดวกรวดเร็วยังอาศัยงานพัสดุ การเงินและบัญชี หากการบริหารงานพัสดุ การเงินและบัญชีมีความรวดเร็ว คล่องตัว สามารถให้การสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมด้านอื่นๆ ได้ทันต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน จะส่งผลให้งานของโรงเรียนบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือสามารถดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพได้นั้น คือ การบริหารงานพัสดุ การเงินและบัญชี ซึ่งจะต้องจัดระบบปฏิบัติงานให้ชัดเจน รวมทั้งบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพราะการปฏิบัติงานจะอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การบริหารเงินที่มี

อยู่นอกกรอบ หมายถึง ขอบบพร่อง เสียชื่อเสียง หรืออาจถูกลงโทษทางวินัยได้ กรมบัญชีกลาง (2542 : 2) กล่าวว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีความแม่นยำในระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ทักษะอยู่เสมอ

โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปัจจุบันเปิดสอน 3 ระดับ ดังนี้ ระดับชั้นปฐมวัย คือ ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ถึง ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 2 ระดับชั้นประถมศึกษา คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,739 คน ข้าราชการครู 49 คน พนักงานราชการ 4 คน ครูอัตราจ้าง 26 คน ลูกจ้างประจำ 6 คน ลูกจ้างชั่วคราว 4 คน ขณะนี้ครูยังขาดเกณฑ์ตามระเบียบกำหนด ซึ่งโรงเรียนได้บริหารงานตามกรอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล และตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลของความสำเร็จเหล่านี้ ได้มาจากการสนับสนุนของผู้บริหาร รองผู้บริหารที่ส่งเสริมและเสียสละ ครูที่มีความสามารถ มุ่งมั่น ตั้งใจ ร่วมมือร่วมใจกันทำงานเป็นทีม มีการพัฒนาและปรับปรุงงาน มีการให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร มีการให้สวัสดิการและบริการที่ดีแก่ครู งานบริหารที่สำคัญยิ่งที่จะให้การสนับสนุนความสำเร็จดังกล่าวก็คือ งานบริหารงบประมาณในส่วนงานพัสดุ การเงินและบัญชีมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะถ้าขาดวัสดุ อุปกรณ์และเงินแล้ว จะทำให้การบริหารงานด้านอื่นติดขัด ขาดความคล่องตัวเพราะฉะนั้นในทางปฏิบัติแล้ว งานพัสดุ การเงินและบัญชีเป็นงานที่มีความยิ่งใหญ่กว่าด้านอื่น และยิ่งกว่านั้น ความผิดพลาดในการดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชียังเป็นงานที่เห็นได้ชัดเจนกว่าด้านอื่น เพราะมีกฎระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงการคลังกำกับอยู่ (กรมสามัญศึกษา. 2540 : 40 - 48) แต่เนื่องจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานพัสดุ การเงิน และบัญชีของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ นอกจากต้องรับผิดชอบในหน้าที่แล้ว ยังต้องรับผิดชอบต่องานสอนและงานพิเศษอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายอีก ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้า และส่งผลกระทบต่อครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูหัวหน้าสายชั้น และครูหัวหน้าอาคารเรียน ผู้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร จึงทำให้อาจเกิดความไม่พึงพอใจต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงิน และบัญชี

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงบประมาณในส่วนการดำเนินงาน งานพัสดุ การเงินและบัญชี ยังไม่มีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชีของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงมีความสนใจศึกษาความพึงพอใจครูต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชีของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

การดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชี เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับความพึงพอใจ อันจะส่งผลต่อคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของครู ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 3)

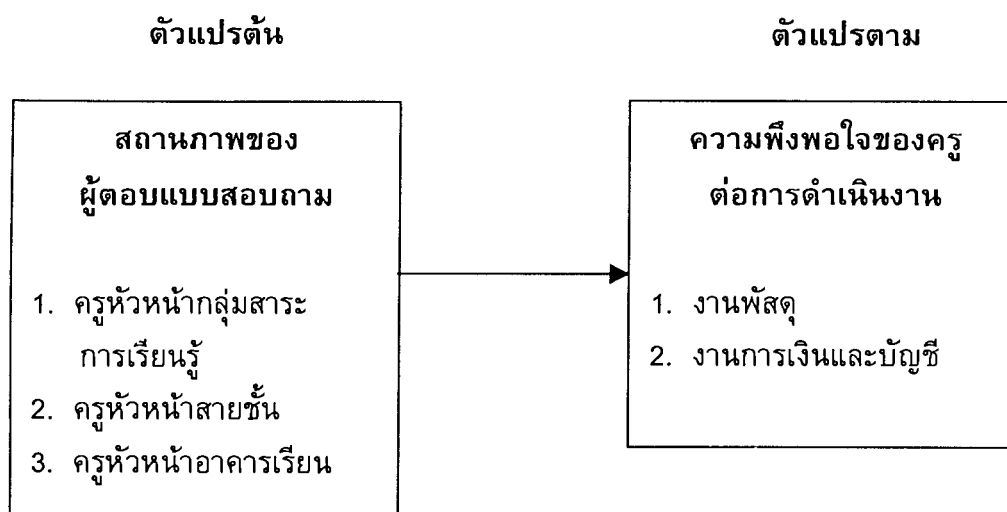
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชีของ โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงินและ บัญชีของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตาม การปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงินและ บัญชีของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 9 คน และครูหัวหน้าอาคารเรียน จำนวน 8 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 25 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
 - (1) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - (2) ครูหัวหน้าสายชั้น
 - (3) ครูหัวหน้าอาคารเรียน
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานพัสดุ การเงินและ บัญชี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงาน

หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ การเงินและบัญชีของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ความพึงพอใจ

หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการ หรืออารมณ์ตอบสนองทางบวกต่อสถานการณ์ต่างๆ ในการดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชี

ครู

หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูหัวหน้าสายชั้น และครูหัวหน้าอาคารเรียนของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2548 ซึ่งประกอบด้วย

1. ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน

2. ครูหัวหน้าสายชั้น ได้แก่ สายชั้นปฐมวัย สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 2 สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน

3. ครูหัวหน้าอาคารเรียน ได้แก่ อาคารเรียนชั้นปฐมวัย อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อาคารเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และอาคารเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน

งานพัสดุ

หมายถึง การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำบัญชีพัสดุ การจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ การปรับซ่อมแซมและบำรุงรักษา การตรวจสอบพัสดุประจำปี การจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด การจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ และประเมินผลการบริหารงานพัสดุ โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้

งานการเงินและบัญชี

หมายถึง การทำหลักฐานการเงินและบัญชี การรับเงินการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การควบคุม การตรวจสอบด้านการเงิน การประเมินผลการใช้จ่ายเงินตามแผน การประเมินผลการบริหารการเงินและบัญชี โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานพัสดุ การเงินและบัญชี
2. เพื่อวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านงานพัสดุ การเงินและบัญชี ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น